

RENAȘTEREA ROMÂNĂ

ZIAR NAȚIONAL-POPORAN-INDEPENDENT

Directori: V. P. Tăran și A. P. Bănuț
Șef-redactor: U. Soric
Administrator: I. Marth

Anul I.

Zibiu, Marți 15 Iulie 1919

Nr. 141

ABONAMENTI
pe 3 m. 75 lei - 130 K
pe 6 m. 125 lei - 230 K
pe 12 m. 225 lei - 430 K
Numărul 60 iliori.

„Guvern național”

Nu știm, în clipa când scriem aceste rânduri, dacă d. I. Brătianu a lăsat sau nu din mână frâiele guvernului. Mărturisim că întrebarea aceasta, asupra căreia lucrările bugetare brodează atât de vainele comentariilor, nici nu ne preocupă prea mult. Pentru orice om cu vederea limpede nu e acesta punctul culminant al lucrului, precum nici chestiunea persoanei care va urma dlui Brătianu, nu e cea hotărâtoare.

Niciodată poate, în desfășurarea lucrului politic din vechiul Regat, persoanele n-au fost de mai puțină însemnătate ca astăzi, când ceea ce are într-adevăr greutate nu sunt diferitele combinații ministeriale, ci însăși problema ce se pune astăzi, și anume în fața hotărârilor ce ne desamăgesc — vom apuca drumul resemnării sau pe acela al împotrivirii.

Timp de șase luni de zile, lupta pe care reprezentanții României au avut s'o ducă la Congresul de pace pentru izbândă revendicării noastre, a fost necontenit turburată de freacății unor disensiuni interne care cu greu puteau fi înăbușite. Ecoul acestora a ajuns desigur până la Paris, și el nu putea să nu știrbească din autoritatea cuvântului pe care România trebuia să-l aibă acolo.

Era firesc deci, ca în susținerea dreptei cauze a României, forțele ei risipite să nu fie îndestulătoare pentru o victorie. Noi o spusese de mult. Pe dl. I. Brătianu nu-l puteam încerca ce e drept și nici o vină în felul documentat și hotărât cu care a luptat tot timpul pentru neștirbirea hotarelor naționale și a demnității noastre de stat. Despre d. Tache Ionescu nu eram îndreptățiți să credem că din motive de politică internă, căutase să păgubească întrucâtva situația noastră la Conferința de pace.

Am cerut însă, tocmai din cauza aceasta, din cel dintâi moment, adunarea tuturor puterilor noastre, într'un singur mânuachiu. Am pledat pentru așa numitul guvern național, guvernul tuturor nuanțelor politice interne, guvernul unei autorități neștirbite în afară. Din mijlocul armoniei pe care ar fi revărsat-o în toate spiritele guvernul acesta, care ar fi fost al tuturor, nu s'ar fi ridicat nici o neînțelegere, și cuvântul care s'ar fi spus la Paris în aceste condiții, ar fi cântărit în balanța judecăților pregătite acolo, cu toată greutatea pe care poate s'o pună un popor întreg în cuvântul reprezentanților săi.

Cu mâhnire trebuie să ne aducem aminte că atunci când am subliniat avan-

tajele untrei tuturor forțelor noastre pentru o acțiune comună și unitară, am fost învinuiți că reprezentăm interesele unor partide politice, cari ar fi urmat să facă parte dintr'un asemenea guvern.

Astăzi, se vorbește din nou de guvern național. Și cu o deosebită mulțumire am văzut ridicându-se cel dintâi să ceară acest lucru glasul dlui Iuliu Maniu, conducătorul de azi al politicii Ardealului.

În fața crizei, președintele Consiliului dirigent s'a declarat față pentru rezistența împotriva condițiilor de pace ce ni se impun. Această curajoasă atitudine o bănuiam. Ea e conformă cu spiritul marelui adunării dela Alba-Iulia, și cu toate glasurile de protest cari s'au ridicat în timpul din urmă în toată Transilvania, cași dincolo de hotarele ei, până la marginea românismului.

Decât, lucrurile nu par atât de simple. Astăzi, politica de împotrivire față de deciziunile Conferinței de pace, nu e împărțită de toți oamenii noștri politici. Guvernul național, — înșus d. Maniu a spus-o, — va cuprinde numai reprezentanții ai partidelor ce au aceleași vederi în privința atitudinii externe a României.

În acest caz, guvernul național n'ar mai fi ce e drept, un guvern de partid, dar ar rămâne totuși un guvern de partide, și tare ne e teamă că astfel ceasul unirei tuturor puterilor noastre, să nu fi trecut, și inimosul apel al dlui I. Maniu să nu fi răsunat în pustiu.

Era desigur o vreme când nu puteau să existe două drumuri în ceea ce privește afirmarea justelor noastre aspirații teritoriale și a dreptului nostru de a rămânea tot atât de liberi cum am fost în clipa în care ne-am cucerit neatărnarea. Astăzi, în fața faptelor împlinite, nu avem însă numai o cale de urmat pentru îndreptarea răului. Nu cunoaștem deocamdată decât prărea pe care a afirmat o blocul reprezentanților Ardealului, Basarabiei și Bucovinei, și care, este și aceea a guvernului dlui I. Brătianu. Se vor strânge toți ceilalți factori hotărâtori în politica țării în jurul acelează dărâte atitudini?

Poate, da, dar, mai probabil, nu. Și atunci, — din nefericire, — poporul acesta va fi pierdut prilejul de a se fi folosit spre fericirea sa, de toate mijloacele de cari putea să dispună, atât cât mai era vreme pentru greaua luptă diplomatică, în care n'a putut să câștige biruința pe care atât de strălucit o culesese pe câmpul de bătăie, unde n'a avut nevoie de politicieni.

Să mai nădăjduim?

Situația politică

Semnăm sau nu?

Cu toate că până acum se cunoaște limpede părerea blocului reprezentanților țării alipite în privința crizei prin care trece România, și deși, în linii generale, sunt cunoscute și vederile dlui I. Brătianu în această privință, situația nu e încă lămurită.

Di Iuliu Maniu a repetat de curând declarațiile sale și în numele miniștrilor Bucovinei și Basarabiei, că aceștia ca și membrii Consiliului dirigent, sunt pentru o politică de rezistență și pentru alcătuirea guvernului național, sub prezidenția unui fruntaș politic din vechiul Regat. Di I. Brătianu este și dsa pentru rezistență, dar după cât transpiră din cercurile pretenilor săi politici, nu este pentru guvern național, în adevărata și largă accepțiune a acestuia.

Mai puțină dămire este deocamdată în tabăra „Ligei populului” și a conservatorilor naționalști. Deși o înțelegere a fost anunțată chiar dela sosirea dlui Tache Ionescu între acesta și dl general Averescu, se pare că înțelegerea nu e încă perfectă, deoarece nici unul din cei doi șefi ai opoziției unite n'a făcut nici o declarație categorică în privința semnării sau neseemnării condițiilor de pace înscrise în tratatul cu Austria.

Așa fiind, dacă politica de rezistență, preconizată de dl I. Brătianu și reprezentanții Transilvaniei, Basarabiei și Bucovinei nu va avea asentimentul celorlalte

partide, guvernul național e o imposibilitate.

Rămâne de văzut pe ce cale va găsi de cuvântă Suveranul să aleagă între cele două politici. În Consiliul de Coroană, dacă s'ar ține, e de așteptat ca politica dlui I. Brătianu, susținută de dnii Iuliu Maniu, Nistor și Inuleț să triumfe. Dar convocarea Consiliului de Coroană n'a fost anunțată încă, și nu rămâne decât M. S. Regele să se consulte pe rând cu fruntașii politici în vederea soluției ce trebuie dată crizei.

Se pare că cei mai mulți sorți de izbândă l'ar avea în sfârșit, un guvern de concentrare, în care ar intra fruntașii partidelor politice cari sunt pentru împotrivirea față de Conferința de pace, și la care ar participa, efectiv de data aceasta, și reprezentanții provinciilor desrobite. Bine înțeles elementul preponderat ar fi tot cel liberal.

Tratatul dlui I. Maniu

Di Iuliu Maniu a avut zilele acestea noi convorbiri cu fruntașii politici din București.

Președintele Consiliului dirigent face sforțări pentru a câștiga toate sufragiile în vederea guvernului național de rezistență.

În privința aceasta, „Indrumarea”, ziarul dlui general Averescu scrie:

„Nu credem că misiunea dlui Maniu poate să aibă o șansă, — în forma în care d'sa speră s'o realizeze.”

Insemnări zilnice

Icoanele vremii

Subt acest titlu poetul Nichifor Crainic își adună în volum articolele publicate mai ales în „Neamul Românesc” în zilele de cruntă durere și de sfântă nădăjduire ale războiului.

Sunt icoane mișcătoare din viața celor mulți și buni pururea gata de jertfă, scene înduioștoare prin măreția tragediei lor, portrete de eroi al gândurilor și al faptelor.

Sunt vibrări ale sufletului celui mai talentat dintre poeții noștri îneri în fața loviturilor pe care o soartă nefândurată le dădea unui neam bun și blând și credincios. Sunt lacrimi, cari picură calde, abondente, ca un sfânt prinos adus durerii pe care un popor chemat de sfințenia idealului a îndurat-o fără de murmur, fără de scrâșniri de dinți.

Cu măiestria sufletului lui simțitor, poetul „Sesurilor Natale” ne dă portretele atâtor dragi martiri al năzuințelor de viață adevărată, căzuți pe câmpul de luptă, sau în binecuvântata străduință de a sămăna curajul în inimile ce-și pierduseră încrederea.

Tălmăcitorul în versuri al zburcărilor sufletului omeneș, ne dă într'o proză din cele mai elegante ce s'au scris la noi stări de suflet, chemări ce-au cutremurat vailurile răzbinătorilor dreptății, atunci, în ziua cea mare a dreptei răsplătiri:

„Vino, vino cu mine, frate iubit, să ne uităm o clipă la osândiții de pe lanuri, să vedem pe tata și pe mama, cu tămplele lor înroșite de sânge. Le tremură mâinile de bătrânețe și ei zoresc, loviți de călău, peste puterile lor...”

Sunt învățături culesse de pe urma experiențelor unei vieți de osteneală, de chin și de punere la încercare a ultimului strop de energie: „Fii numai al tău și-ai țării tale. Murește, predică prin faptele tale. Și nu șovăi. Cine are de spus un cuvânt drept, cine are de făcut un lucru bun pe lumea asta, va găsi totdeauna o Cadija, un Seid, un Ali, care să-l fie înțâi credincioși, ca lui Mohamed profetul”.

Nu numai icoanele vremii ci și icoanele sufletelor și ale gândurilor ce-au înfruntat vremea sunt în cartea lui Nichifor, carte care-l așează între cei mai buni prozatori ai zilelor de azi.

Laokoon.

Una sută cincizeci

Acesta este numărul, la care a ajuns până acum lista candidaților la catedrele dela Universitatea din Cluj.

O sută cincizeci de învățați conștienți de puterea lor de a lumina și pe alții n'am bănuit niciodată între Carpați și Tisa. Este o știre îmbucurătoare și ea trebuie transmisă urbi et orbi.

Dacă în Franța sau Anglia s'ar deschide o nouă Universitate, aceste țări cu moștenire culturală de veacuri n'ar putea furniza atâtea somități, cari să aibă curajul a urca treptele catedrei universitare. Noi! Noi suntem așa de bogăți în oameni de știință, încât, odată cu deschiderea granițelor, vom fi în plăcuta situație de a exporta asemenea produse. Exportam până acum numai animalele patriedre. Vom avea de acum înainte fericirea de a exporta și lipede, garanție destulă pentru ridicarea valutei noastre în străinătate.

Cam de ce calitate va fi această marfă, ne-o dovedește următorul fapt: Unul dintre concurenții la catedră universitară a anexat la petiție un certificat din partea prefectului și subprefectului respectiv, prin care cei doi oblađitorii declară că „știu că dl Candidat s'a ocupat multă vreme cu scrisul și cu ce-titul, deci e bun de profesor universitar”. Altul declară că poate să predea dreptul civil, roman, comercial, filosofia dreptului și „la nevoie și dreptul internațional”.

Nu știm ce va face comisia examinatoare cu ilustrații candidați. Resortul cultelor are însă de îndeplinit o datorie, până la expirarea termenului concursului: Să înființeze cât mai repede un curs public de bun simț. Altfel ne trezim că toți țărcovcicii ne fug la Universitate.

T. Miron.

Tratatul cu Austria

— Aliații fac unele concesii —

Lyon. — Clemenceau a răspuns prin tre note austrieilor relativ la clauzele economice acordând oarecare satisfacție cu privire la lichidarea avutului austrieilor în Statele-Unite și admitând reciprocitatea clauzelor economice între Austria și Aliați după trei ani. Îndată ce Austria va avea un guvern responsabil, capabil de a îndeplini obligațiunile internaționale aliații vor sprijini candidatura sa pentru societatea națunilor. În sfârșit acordă toate înlesnirile pentru repararea funcționarilor austriei din America de sud.

Unificarea limbii

Chestiunea unificării limbii noastre nu este, din fericire, una dintre acelea care ar să se pună abia de acum înainte; ea a fost pusă mai de mult, și astăzi putem zice că, oel puțin în ce privește limba literară în înțeles mai restrâns, e ca și rezolvată: scriitorii ardeleni, de pildă, nu mai au ce să învețe dela conțrații lor din vechiul regat în ce privește construcția gramaticală, alegerea și așezarea cuvintelor, căci găsesem modele tot atât de bune, uneori chiar mai bune, la înaintașii lor ardeleni chiar, decât nu la cei mai vechi, dar la cei din generațiile imediat premergătoare și la aceia, afirmați, din generația actuală. Limba în care scrie un Goga, de pildă, poate servi drept model nu numai scriitorilor ardeleni, dar și celor din vechiul regat, cari adesea înclină spre erorzi gramaticale, de cari scriitorii ardeleni de până acum sunt mai feriți, și pe cari scriitorii mai noi ar face mai bine să nu le urmeze, numai pentru cuvântul că le găsesem în proza scriitorilor „din țară”.

În ce privește limba cultă, în înțeles mai largit, în care intră și terminologia juridică, administrativă etc., e adevărat că o unificare se impune de aci înainte; dar având noi acum o limbă literară pe care în liniamente generale putem s'o considerăm ca unitară, problema aceasta e mult ușurată. Avem o bază, o temelie, în limba literară, și am mai avea și un îndreptariu, asupra căruia mi-aș permite să atrag în deosebi atenția acelor cari vor avea, sau își vor lua, însărcinarea de a redacta vocabularul suspomenitei terminologii: — Sarcina lor n'are să fie pur și simplu de a lua și a traduce cuvintele, expresiile, uzitate până acum la românii din afară de regatul vechiu, în acelea uzitate aci; în genere da, așa are și trebuie să fie; dar nu trebuie să pierdem acest prilej, ca să dăm consacrară și unor cuvinte, expresii, cari sunt mai cuprinzătoare, mai clare și mai

originar-românești în terminologia obișnuită în Ardeal, decât în aceea importată în vechiul regat din limbile și țările din cari no-am importat și legislația, organizația administrativă, financiară, economică și-așa mai departe.

Însăși în ce privește limba populară: Aci nu poate să fie vorba de o unificare în înțelesul strict al cuvântului (cu pronunțare, particularități regionale de expresie etc.); așa ceva nici nu e cu putință, și chiar dacă ar fi cu putință, nu numai că n'ar fi necesar, dar ar însemna o astupare a unuia din izvoarele din cari în definitiv se alimentează viața însăși a unei limbi în dezvoltarea și înflorirea ei. Dar ceea ce este necesar, la noi, este purificarea acestui izvor, întrucât el, pela marginea teritoriului nostru etnic mai cu seamă, a fost năclăit, îmbăscit, de corupți străine, ce nicidecum n'ar putea fi asimilate, nici măcar în chip dialectal. Aceste străinisme, intruș de moment, trebuie neapărat eliminate, curățite. Este ca și când pe un român care a uitat românește, ai să-l reințești și redeprinzi cu limba lui. Aceasta e sarcina și datoria școlii sătești; și trebuie să repetăm accentuând: sarcina și datoria școlii este aceasta, ca să nu se creeze, prin exces de zel, că ea ar fi ca să înveți pe copiii de sătongi să vorbească „ca domni”, o limbă care înflegerii și mentalității lor să le apară ca vre-o limbă pășuroască oarecare. Ci revenirea la limba populară, așa cum a fost ea acolo, înainte de a o năpădi buruieni străine.

Toate acestea sunt numai niște simple expunerți, cari ar cere dezvoltare și exemplificare. Acestea poate să le facă oricine s'a preocupat vreedată de asemenea chestiuni; într'un schimb de păreri ce s'ar isca pe aceste teme aș cere numai un loșor micii mele competente și marei mele binevoietate.

Ioan Gorun.

Ce se petrece în Basarabia

— Ni s'a recunoscut Basarabia — Manifestările pentru Bănat — Bolșevismul — Viltoreie alegeri —

— Declarațiile d-lui Pan. Halippa —

În ultimul timp s'a vorbit despre anumite greutăți cari s'ar fi ivit în ce privește asigurarea întregului teritoriu al Basarabiei. Întâlnind la București pe inimosul luptător basarabean Pan. Halippa, fruntașul partidului țărănesc din Basarabia, d-șă ne-a dat cele mai liniștitoare știri asupra țării dintre Prut și Nistru, precum și asupra progreselor, pe cari spiritul românesc le face acolo.

— Care este starea de spirit în Basarabia în urma atitudinii amiralului Colceag?

La această întrebare d-l Halippa răspunde:

— A fost o greșală a presei că, necontrolând ce este cu propunerea antantei în chestia Basarabiei și necontrolând nici răspunsul lui Colceag, a pus în circulație șvonul că antanta i ar fi cerut lui Colceag numai recunoașterea unirei părților românești ale Basarabiei cu România. Antanta de fapt a cerut lui Colceag să recunoască alipirea întregii Basarabii la România.

Cât privește răspunsul lui Colceag, el a declarat că recunoaște drepturile României asupra Basarabiei sub rezerva aprobării constituantei rusești. Pe noi Basarabienii, acest răspuns ne lasă indiferenți. Căci nu ne interesează punctul de vedere al Rușilor. Orice nuanțe politice ar reprezenta ei, vor pretinde totdeauna Basarabia. Dar de o dominație rusească noi nu vrem să mai știm. Pe noi nu ne interesează punctul de vedere al antantei. Iar aceasta a cerut recunoașterea drepturilor României asupra întregii Basarabii.

— Cum merge împroprietărirea țărănilor?

S'a făcut până acum o împărțire provizorie a pământului. Trebuie să se facă măsurătoarea exactă a pământului, verificarea hotarelor moșilor. Și numai după aceea se va face împroprietărirea definitivă. Aceasta credem se va face cu viitorul an agricol. Până atunci se va face prețuirea pământului, pe baza căreia se vor emite bonurile de tezaur, ce se vor da proprietarilor.

Anul agricol se prezintă cât se poate de bine. În Basarabia s'a semănat chiar mai mult decât în timpuri normale. Cei cari n'au putut să lucreze pământurile au fost proprietari, cari n'au mai avut la dispoziție brațele necesare, țărăni muncindu-și pământurile lor.

— Atunci de sigur agenții bolșevici nu mai au teren de exploatare în țărănime.

— Bolșevism în Basarabia nu mai există. Ba s'a petrecut ceva foarte înbucurător: Satele de pe Nistru s'au organizat ele singure împotriva bolșevismului, făcând straje de noapte și chezușind că în ele nu vor pătrunde ele-

mente de peste Nistru fără știrea armatei. Ele au ajuns la acest mijloc de apărare, după ce au înțeles intențiunile de jaf ale bandelor de peste Nistru.

La Bălți s'a organizat o ligă antibolșevică, în care sunt reprezentate toate comunele județului. Aceiași mișcare ia proporții în provincia întreagă.

— Cum vă veți prezenta la viitoarele alegeri?

Partidul țărănesc din Basarabia va avea să lupte cu partidul proprietarilor, cari nu vor să primească reforma agrară în sensul în care a fost votată.

În tot cazul dorim ca alegerile să fie libere.

Nu vrem să începem opera politică cu ingerințe, ci vrem ca Basarabia să fie reprezentată de toate elementele ei. Deci vom ca în constituanta să aibă loc și minoritățile. Dacă aceste minorități doresc război, li-l vom da. Avem însă nădejde că aceste minorități se vor cuminți. Oricum, noi vrem să fie reprezentată toți și toate punctele de vedere. Partidul țărănesc, având însă grupate în jurul lui toate elementele, noi vom fi în majoritate.

— În lupta electorală partidul țărănesc din Basarabia se va uni cu formațiuni similare din țară sau alte provincii?

Dacă am face acum ceva în acest sens, am da prilej partidelor istorice să se amestece și ele în lupta noastră. Deci vom merge la actualele alegeri singuri. Ne vom întâlni însă în constituanta cu toți reprezentanții democrației și vom forma un bloc, care va lupta să consolideze unirea și să democratizeze statul român.

— În dezvoltarea spiritului nou din Basarabia au avut refugiații ardeleni treun rol?

Frații Ardeleni ne-au fost de cel mai mare folos și le suntem recunoscători. Fără de ei ne-ar fi fost greu să începem opera de naționalizare în Basarabia. Fără de ei n'am fi ajuns la ideea preciză: Ce reprezintă neamul nostru între hotarele lui? Cu ocazia venirii lor în Basarabia, am cunoscut fi ai pământului românesc de pretutindeni și ne-am convins de curățenia sentimentelor lor. Am văzut că-s Români ca și noi și astfel s'au pus ulterior bazele comitetului pentru emanciparea politică a tuturor Românilor, comitet, care, precum știi, a funcționat chiar în zilele grele ce au urmat după pacea dela București.

I. U. Soric.

Politica sașilor

Articolul nostru despre atitudinea Sașilor față de jignitorul §. 5 al tratatului cu Austria, prin care se impune României controlul asupra politicii sale față de minorități, a avut darul de a provoca mai multe declarații din partea presei săsești și a secretarului statului sâcesc. Scrioarea deschisă a dlui Roth am publicat-o și în cele ce urmează vom comenta și răspunsul pe care „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ a ținut să-l dea.

Întâi însă, spre a arăta cum privește însăși presa franceză chestiunea falimosului § 5 pe care dl Hans Otto Roth îl consideră cu multă seninătate ca „o înțelegere naturală“ (eine natürliche Vereinbarung) între statele create sau mărite prin teritoriul din Austro-Ungaria, vom da câteva spicuri din presa franceză și vom reproduce unele declarații oficiale din parte românească, spre a putea lămurii mai bine situația și a o pune la punct.

Ziarul „La Liberté“ între altele spune: „Textul acestui tratat precedat de o scrisoare explicativă a dlui Clemenceau către dl Paderevsky, constituie înțelegerea în țările aliaților noștri din război, a principiului pe care Franța lui Richelieu abia, abia a putut să se debaraseze de el: Statul în Stat. El limitează suveranitatea națională și îl grevează cu servitudinile de așa natură că noi francezii n'am putea nici admite nici înțelege de oarece ele se lovesc cu genele noastre principii ale legislației noastre.“

„Nu ne miră deci faptul că dl Brătianu a protestat contra acestui supravot cadou cu care se încearcă a se gratifica și România marită cu Transilvania, Bucovina și o parte din Banat. Dar chiar dacă se arăta adevărată virind înduntru Societatea Națională, nu poate fi vorba decât tot de o posibilă tutelă pe care statele din război nu o vor putea suporta multă vreme.“

Iar ziarul „L'Avenir“ scrie: „Prin controlul minorităților românești sunt jigniți fără a acționa în direcția asta să fie mică eficace pentru eventualii protejați.“

Iar spre a arăta cât de jignitoare și inadmisibilă este această „natürliche Vereinbarung“ — cum îl zice secretarul statului național sâcesc, dl Roth — pentru statul român, amintim următoarea declarație făcută de dl Brătianu ziarului „Le Matin“, chiar în momentul plecării.

„Sunt constrâns a părăsi puterea — a declarat dl Brătianu — nu din pricina problemelor Banatului și Bucuriei, care sunt încă chestiuni nereșolvate. Dar pleo, pentru că sunt convins că România nu va putea accepta clauzele cu privire la minorități oari vor limita suveranitatea ei și care se vor introduce în tratatul cu Austria.“

Dacă mai adăugăm și senzaționala declarație a dlui dr. Alexandru Vaida-Voevod făcută tot ziarului „Le Matin“ și pe care o reproducem în cele ce urmează, credem că va înțelege oricine că răspunsul sovăitor și lipsit de claritate inerentă unei sincerități netede al dlui Roth „pările căruia în chestii principale sunt în consonanță cu vederile politice ale reprezentanților supreme săsești“ — nu pot fi mulțumitoare pentru nimenea.

Dar să dăm cuvântul dlui Valda: „Fără îndoială că Conferința nu și da socoteală de enormul pericol ce reprezintă în viitor un asemenea tratat pentru însăși existența României ca Stat suveran și omogen. El nu s'a iscolit încă și deja dureroasele lui consecințe se simt aproape pretutindenea în Transilvania, în Banat și în Basarabia. În toate aceste provincii trăiesc minorități de germani și sași care dela amărăciunii acceptate în mod spontan de-a deveni românești, dar acum abia răspândită știrii de un tratat special, și o agitație stranie a început să aibă loc în acele regiuni.“

„Incurajați de știrile din Paris, germanii deja ridică fruntea: trimis memoriu Conferinței, cer constituirea unei provincii autonome, a unei „Deutsche Mark“ în mijlocul țării noastre.“

Față de această situație credem că nu cerem prea mult dacă împotriva părerii redactorului ziarului „Tageblatt“, crescut în școala politică a lui Emil Neugeboren, mai dușman al românilor decât însuși perfidul Apponyi sau contele Tisza — ca „să se mobilizeze conducerea săsească“ și să vorbească lămurit și limpede. Aceasta e cu atât mai necesar cu cât sașii din ipostează când în cea mai perfectă unire erau conduși de slujitorul credincios al tuturor guvernelor maghiare, de amintitul Emil Neugeboren sunt încă în amintirea noastră a tuturor și mai ales a lunei politice din vechilul Regat, care nu-i cunoaște pe sași decât din discursurile sălbatice pe cari Neugeboren le rostea în parlamentul din Budapesta de câteori dorea câte un bacșiș pe seama sașilor de pe spinarea noastră. Prin urmare numai cu o atitudine prea francă și leală se pot șterge aceste supărătoare amintiri.

În nici un caz găsim că nu pot servi cauzel săsești ironiile deplasate ale elevului dlui Neugeboren rămas în fruntea ziarului săseces care până eri nu găsea decât vorbe de ocară pentru „valahi“ și cari ne pun în situația de a lăsa de o parte sentimentul de delicatețe și de a repeta că după cele ce am avut de suferit sute de ani din partea sașilor menținând ghilemelele ziarului săseces, într'adevăr românii au avut o atitudine „generoasă“ față de acești noi cetățeni ai României Mari a căror mentalitate — după constatarea chiar a celui care până eri găsea firesc să ne ocărăască „nu s'a schimbat încă.“

Următor acestei „mentalități neschimbate încă“, „Tageblatt“ amintește ca o indirectă — contestare a tratamentului excepțional de bun și de care se bucură sașii, având de fapt aceleași drepturi ca și noi în toate privințele, mici neajunsuri trecătoare la cari încă foarte scurtă vreme suntem expuși cu toții la fel din cauza legii măsurilor excepționale în vigoare pe acest întreg teritoriu considerat din motive militare însă de zonă „externă“.

Ni se pare cu atât mai ciudată această înșirare de „manches angeordnete und vieles was getan wird“, ca cât ea nu poate fi făcută decât cu o anumită intenție, intenție care am crezut că se vederea și din constatarea din „Ostland“ a dlui Roth despre acea „natürliche Vereinbarung“. Nu ni se poate lua deci în nume de rău dacă constatăm că: „Man merkt die absicht und man wird verstimmt“.

Doi camarazi

Când ne-a chemat al țării glas
Pornirăm val, doi fraji de cruce,
Jurând că nu ne-om despărți
În orice foc, ei ne vor duce.

Și ne-a purtat războiul crunt
Prin munți, pe mări, prin țări străine,
Urmam nedespărțiți mereu
Drapelul țării'n rău și 'n bine.

Cădeau în jur dragi camarazi
Lovii în piept, lovii în frunte,
Sub steagul sfânt nedespărțiți
Mergeam cântând, voioși, în frunte.

Luptam alături cot la cot
Și moarlea ne zimbă în față;
Pe semne s'a 'ndurat de noi
Căci ne-a lăsat pe ambii 'n viață.

Emil A. Chiffa

Școli profesionale sau de stat?

— Un răspuns —

În „Renașterea Română“ d-l Ilarie Beian răspunde sub acest titlu unui articol scris de d-l I. Pora, ambii sunt foști învățători astăzi subrezivori școlari.

D-l Pora în articolul d sale accentuează necesitatea statificării tuturor școlilor profesionale, așa după cum a pretins o întreaga învățătorime cu prilejul congresului D. I. Beian, după ce își arată nemulțumirea față de înfățișarea cam nenorocoasă a chestiei aduse de d. I. Pora, după ce arată credința d sale, care nu este nici pentru ideea profesionalismului sau clericalismului în școală, nici pentru anticofesionalismul capricios după ce recunoaște multe suferințe, întâpăriri, desamăgiri provenite din ambiția sau vanitatea cutărei fețe bisericesti: ne face să credem, că d-sa nu e pentru, nici contra. După ce nu află nicio modalitate, că ce fel de caracter să aibă școala primară, ne recomandă să credem, că toți factorii competenți în comună și armonioasă colaborare, vor afla sabia care să taie în mod fericit nodul gordian.

Apoi să ne ierte dl I. Beian, că nu toți oamenii împărtășesc astfel de credințe ca d-sa, chiar și congresul învățătorilor s'au văzut atâtea suflete agitate, cari nu credeau în rezolvirea chestiunii din partea „factorilor competenți“ ca dl Beian. Nodul gordian dela congres încă și astăzi stă ca o enigmă în fața congresiștilor de atunci.

Toate Statele din apus, apoi și celelalte din răsărit (și România), cu excepția fostului stat Austro-ungar, au primit formula statificării școlilor. În Austro-ungaria școlile profesionale au existat, fiindcă Statul a fost un Stat clerical, iar noi pe lângă dreptul celorlalte confesiuni ne-am folosit și noi de dreptul de a ne susține școli profesionale. Întrucât în aceste școli ne-am putut susține sentimentul național, nu se mai discută, dovada acțiunea unguilor contra acestor școli de a le nimici. La întrebarea, că ce fel de școli să avem în viitor în România Mare, apoi sunt sigur că niciun om cu judecată limpede nu va imita instituțiile de stat din Austro-ungaria ci din celelalte state, cari s'au dovedit mai trainice.

Înainte de a începe individul o acțiune se cere ca să aibă unitatea conștiinței, care apoi transformată în credință să fie isvorul nescut de energie. Ideea de Stat, trebuie să cuprindă în sine toate instituțiile, cu milioane de interese ale indivizilor într'un cu armouic. D-l Beian zice: „Școala nu e făcută uici pentru Stat, nici pentru biserică, ci pentru popor“. Întrebăm pe d-l I. Beian ce înțelege sub noțiunea, de Stat și popor? Statul al cui este? Nu al cetățenilor adică al (poporului)? Poporul nu este însuși Statul?

Poporul este însuși și statul. Școala trebuie să fie a poporului, adică a statului. Noțiunea de stat trebuie să i se subordoneze instituțiile din stat și întreaga activitate a cetățenilor. Statul care își dușmănește institu-

țiile din el precum și pe cetățenii săi nu-și înțelege rostul tocmai cum o instituție din stat sau vr'un cetățean dușmănind interesele statului se dușmănește pe sine.

Biserica, școala și celelalte instituții din stat nu pot avea interese opuse statului ci interesele lor sunt interesele statului și în raport invers. Biserica și școala sunt instituții cari cresc cetățenii dându-le o cultură armonică a vieții de stat. Diferitele confesiuni ce există arată că ele încă n'au aflat adevărata esență a religiei, care este numai una: iubirea deaproape și iubirea adevărată.

Despre credința aceea, mărturisită de d-l Beian, cumcă poporul își va iubi școala în urma jertfelor ce le va aduce, acesta n'ar fi un motiv de a da școala în mâna poporului. Această credință n'o împărtășim cu d-l Beian cum nu putem primi nici aceia, că credința și moralitatea sunt noțiuni identice.

Ca să aprecieze cineva școala trebuie să fie un om care poate simți binefacerile culturale. Un analafet care nu cunoaște sentimentul dulce de a te cultiva prin cețit folosindu-te de binefacerile celei mai mari invenții de pre pământ, acela nici când nu-și va armoniza interesele sale cu a le școlii fiindcă pentru el este și rămâne școala fără rost, iar pentru cel cult este instituția cea mai binefăcătoare, care în viitorul apropiat va avea să-și mute sediul în zidirea cea mai pompoasă din sat care este a credinții.

Nic. Cr.
învățător.

Amintiri de pe front

— O vizită a lui Delavrancea. —

Era o zi frumoasă de toamnă. Dealul Mărăștii, locul unde s'a dat groaznică bătălie, zăcea scaldat în lumina soarelui, ce te orbia cu strălucirea razelor lui.

Pe drumul scurmat de obuze ce duce printre liniile fostelor tranșee dușmane, se zărea un grup de oameni, ce urcau încet culmea dealului. Concertul păcăniturilor de mitraliere, detunăturile tunurilor și grenadelor aruncate, se amestecau cu băzâitul musculețelor și cântecul de frunze mișcate de o lină adiere de vânt.

Mai multe aeroplane băzâiau pe sus, înconjurate de zeci de nori de fum ale șrapnelor trimise ca un salut de tunurile anti-aeriene dușmane.

Grupul de oameni se apropie din ce în ce și se disting foarte bine. Observăm mai mulți militari și civili. Erau generalul Artur Văitoianu, generalul Moșoiu și generalul Mărgineanu cari veniau însoțiți de mult regretatul Delavrancea și d-l Greceanu, ministru pe atunci. Veneau să viziteze Mărăștii, locul mărețelor lupte din vara lui 1917. Vroind să viziteze frontul, Delavrancea ținuse să vină la fața locului să vadă vestitele întărituri de la Mărăștii, pe care Nemții le credeau inexpugnabile și pe care dorobanțul român le cucerise în puște piept la piept cu baioneta.

Ajunși într'un loc, de unde se putea observa toată panorama priveliște. Delavrancea a rugat pe generalul Văitoianu să explice la fața locului, cum s'a desfășurat lupta și care a fost planul de atac. Stam toți și ascultam înfiorați. Generalul explica cu căldură și patimă fazele atacului. În ochii lui ageri citeam bărbăție, și atâtea hotărâre și vedeam atâtea dor de revanșă, când pronunța numele dușmanului.

Nemții în acest timp ne-au observat. De odată un vâjnit și un șrapnel se sparge de-așupra noastră sus, împoșcându ne cu mici schije, care nefind trase bine n'au mai avut nicio forță.

— Au tras prea sus dobitoicii, spuse răsând generalul Văitoianu, și nemișcat își continua cu aceiași căldură și liniște explicațiile.

Nemții se încăpățanaseră și au început să tragă cu obuze, care cădeau în spatele nostru în valea Limpezoarei.

Paharele de șrapnele trase în aeroplanele noastre care virau deasupra, cădeau văjind îngropându-se în pământ în jurul nostru. — Ne-au pus gând rău, spuse generalul Moșoiu. Au simțit că sunt fețe mari aici.

— De-ar ști ei că e Delavrancea aici, adăogă generalul Mărgineanu, ar îndreptă toate tunurile spre noi.

Bine înțeles că în fața unei asemenea canoane, Delavrancea și d-l Greceanu, oricât de curajoși ar fi fost, totuși, având în vedere că poate pentru primă oară auzeau că șueritul nesuferit al obuzului, au început să schimbe fețe.

Dar generalul Văitoianu explica cu atâtea căldură, încât toți, uitând de pericolul ce ne așteaptă în fie ce moment, au rămas nemișcați, ascultând. După-ce a terminat, Delavrancea cu lacrimi în ochi a înbrățișat pe cei trei generali, spunându-le: — Voi sunteți oameni mari ai țării acestia. Cu voi și bătrânul Delavrancea, ar face minuni de vitejie! Să spun drept, decând sunt în mijlocul vostru, suflete sănătoase, care sfidați până și moartea, simt eu o mândrie nespășă marea și eroismul sufletelor voastre. În voi văd regenerarea societății noastre. Voi luptători neobosiți în sufletele călitate în lupte, veți purifica atmosfera bolnăvicioasă, ce a cuprins pe mulți.

„Dacă am putea să-l aducem pe toți aici, să vă vadă cum stați neclintii în fața morții, să vadă adevăratele suflete ale acestui neam, ar fi bine!“ Vorbea marele Delavrancea, are voea lui domnezălăscă, aducând omagii ostasilor de pe front. Vorbea sub buibuitul tunului și fața lui era copertită parecă de o lumină mistică, de apostol.

Noi ascultăm cuvintele pornite din sufletul lui mare de român, care-și a jertfit viața întreagă pentru acest ideal. Și vorbele lui au fost cea mai frumoasă răsplătă ce o puteam căpăta.

N. Cîbin.

Poșta primește mandate postale: abonați și răspândiți „Renașterea Română“.

Un cuvânt pentru Ardeal

Aduc cu acest prilej încă un salut frătesc din partea celor pe care ardelenii îi numeau odinioară „din Regat“.

Acum când sântem aproape cu toții la olaltă, când visul „României Mari“ nu mai este o utopie ci o măreață realitate, sărbătorim și ne legăm cât mai mult unii cu alții, și mare ne este bucuria când ne putem da seama, că dragostea ce ne cimentează nu descrește, ci dimpotrivă dă naștere la manifestări din ce în ce mai concrete.

Cu toate că nu suntem veniți aici pentru demonstrații politice, cari să dea prilejul unor sărbătorii oficiale, totuși care dintre noi, nu vibrează în acest moment de un cald patriotism, sub mirajul unui viitor într'adevăr de aur al românismului.

Truda ascunsă și timidă de ieri, jertfele de astăzi, minunatele jertfe, cu rodul Dumnezeesc al sângelui și al lacrimelor, al visurilor prăbușite pentru o clipă și reînălțate apoi până în înaltul cerului, ne îndreptăstează să ne privim altfel, unii pe alții și dacă până astăzi am avut o îndoială despre noi înșine se cuvine acum, să ne îndreptăm umerii, și să ne privim mândri, cum mândri aveau căutătoarea legionarii romanii...

Iată, de ce am venit înaintea publicului din Ardeal, cu două lucrări de teatru, din trei, originale românești și nu am venit să vă cerem indulgența pentru ele, ci dimpotrivă să ni le socotim, printre atâtea fapte mari pe tărâmul armelor, ca două manifestări culturale, cărora nu le-am cruțat nici un sacrificiu.

De altfel, nu avem decât marele regret că în actuala formațiune teatrală, nu putem reprezenta toate piesele din repertoriul original, cari să dovedească cu prisosință afirmațiunea unui real teatru românesc.

Din fericire, turneul oficial al Teatrului Național din București va da prilejul să asistăm la una din cele mai principale laturi ale teatrului românesc: Teatrul istoric. Astfel ați văzut: *Apus de soare de Delavrancea, Răzvan și Vidra* de Hasdeu și *Fântâna Blanduziei* de Alexandri. Evident că teatrul nostru istoric e cu mult mai vast, de altfel e și cel mai vast.

Noi românii am avut totdeauna o mare admirație pentru trecut, pentru că dânsul ne-a fost hrana sufletescă cea mai întăritoare. E destul numai să vă amintim despre figurile

lui Horia, Cloșca și Crișan, pentru că entuziasmul să vă recuperează în momentele cele mai de restricte ale vieții.

Pentru un popor impilat trecutul în tot deauna i-a fost aleaul și sperența unor zile mai bune.

După drama istorică, fără doar și poate că teatrul feeric, teatrul poveștilor copilărie noastre, să fi atras mai mult pe scriitorii noștri. Ați văzut minunatul poem feeric al dlui Zaharia Bărsan „Trandafirii roșii“. În repertoriul de feerii se pot adăoga încă multe lucrări: „Sânzeana și Pepelea“, „Tălmășii Alii“, „Înșiră-te Mărgărite“.

Trecând prin aceste faze, teatrul original românesc a evoluat și la teatrul modern, datorită marelui nostru Caragiale și astăzi putem cita opere ca „Sanda“ de Al. G. Florescu, „Bujoreștii“ de Caton Theodorici, „O căsnicie“ de Ursachi și cu multe succes între multe altele punem în frunte pe „Domnul Notar“ al marelui poet Octavian Goga, singurul care s'a încumetat se pună în teatru o mică parte din necazurile, care au luat astăzi sfârșit spre fericirea și bucuria noastră a tuturor.

Făcând aceasta expunere sumară, apar și scopol reprezentărilor noastre. Turneul oficial al Teatrului Național din București a prezentat drama românească sub primele două aspecte ale sale: *drama istorică și feeria*. Nouă ne-a rămas drama modernă, teatrul zilelor noastre, teatrul necazurilor noastre de toate zilele.

Dacă teatrul acesta este inferior teatrului istoric, ca înălțare sufletească, mai puțin plăcut ochilor decât feeria, teatrul modern are în schimb ca bază adevărul vieții și adevărul acesta e și el mare și tot atât de folositor în călăuzirea pământescă.

Sub aspectul acesta, câțiva artiști ai Teatrului Național din București au venit să reprezinte și latura aceasta a teatrului original românesc, continuând astfel opera turneului oficial.

Acești artiști își iau asupra lor cu toată seriozitatea întreaga răspundere a acestor grele încercări și încep cu „Patima roșie“ o misiune care nu este tocmai ușoară, aici în Sibiu, inima României Mari.

Sibiu, 10 Iulie 1919.

M. Sorbul.

Congresul comercianților

Sprrijinul autorităților dat comerțului românesc. — Cuvântarea dlui Vasile Osvadă. — Alte cuvântări. — „Asociațiunea comercianților români“.

Sâmbătă și Duminică s'a ținut la Sibiu, în sala „Asociațiunii“ primul congres al comercianților români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș.

Deși în împrejurările grele de azi o mare parte a comercianților n'au putut participa la congres, cei peste o sută de comercianți prezenți reprezentau toate ținuturile.

Congresul comercianților, care a avut drept rezultat înființarea Asociațiunii comercianților din Transilvania, Banat, Crișana și Maramurăș este un pas de importanță primordială. Cum comerțul național este unul din cel mai importanți factori economici, asociația comercianților va contribui desigur în primul rând la dezvoltarea și întărirea lor. Și ori cât ar fi de slab azi comerțul român, el desigur va înflori în măsura ce solidaritatea între comercianți va putea apăra interesele comune.

Avem toată nădejdea, că înfăptuită fiind organizația comercianților, ei vor fi în stare, ca prin solidaritate de fer să înălțare toate greutățile începutului și își vor putea realiza toate pretențiile juste.

Ziua I.

Sâmbătă în 12 Iulie ședința s'a deschis în sala festivă din Sibiu a Asociațiunii. Comercianții au putut saluta în mijlocul lor cu mare însuflețire pe domnii E. G. Dobrescu, S. G. Ardelean și G. Niculescu-Picheru ca delegații „Cercului central comercial“ din București, punându-se astfel bazele unei colaborări cu frații din vechilul Regat. Au mai luat parte la congres dlul R. Bollă, șeful resortului de alimentație și dlul V. Osvadă și I. Comșa secretari generali la resortul de comerț și agricultură.

Di Aurel Popescu deschide adunarea salutând comercianții și subliniind însemnătatea zilei. Vorbește în același sens dl I. Grula și dl profesor G. Precup precum și dl I. Iepure ca delegat al bănețenilor.

Di V. Osvadă promite în numele C. D. că acesta va sprijini întru toate interesele comercianților, îndemnându-i la solidarizare.

Faptul că comercianții nu au putut fi sprijiniți în deajuns, sunt de vină ei sau împrejurările, neputându-se forma în diferitele ținuturi consorții necesare. Îndeamnă comercianții să se folosească de sprijinul „Băncii Comerciale“ și îi sfătuțează ca ei să se ferească de unele afaceri de import, cari ar putea fi păgubitoare pentru comercianții, cari nu au experiențele necesare.

Di Petru Bărsan, care necunoscând piedeci și oboseală a inițiat și pregătit congresul, — răspunde dlui Osvadă, spunând, că până acum, comercianții români nu au prea simțit sprijinul resorturilor, din contră, comercianții au fost tratați brusc și fără bunăvoință. Organizația lor le va da posibilitatea să-și apere interesele chiar și față de Banca generală comercială, care este a tuturor, numai a comercianților nu. Banca aceasta face

conurență comercianților și cu ocazia distribuțiilor de mărfuri importate a privilegiază străinii, dându-le lor întâietate. Dacă „Banca Comercială“ nu își va schimba metoda, comercianții vor fi silji să înființeze ei singuri o bancă.

Mai vorbește dl G. Franțescu din Lipova, apoi ședința s'a încheiat la orele 12.

Ziua II.

Președintele propune, să se aleagă comitetul central executiv.

Lista comitetului o publicăm în numărul de mâine.

Di I. Martin, după ce arată greutățile trecutului, expune pe larg resortul organelor și rezultatele multe și îmbucurătoare cari se pot aștepta în viitor.

Delegatul din regat, dl Dobrescu a prezentat apoi programul de activitate al comercianților de dincolo de Carpați, care se primește cu unanimitate drept bază pentru programul de muncă din Transilvania.

La propunerea dlui Iepure congresul votează mulțumită protocolară delegaților din Regat.

Ședința se încheie după mai multe discursuri, urmând ca după amiază să se țină prima adunare generală a Asociațiunii noi.

La adunarea de după amiază dl P. Bărsan președintele Asociațiunii propune stabilirea programului de muncă și roagă membrul la o activitate cât de deamnă.

Di I. Martin — ca secretar — face propuneri pentru primii pași de organizație, cari se primește cu unanimitate.

După aceste se încredințează comitetul pentru a înăptui programul de muncă, să stabilească unele chestii interne și se întărește instituirea unui organ de publicitate în legătură cu o tipografie proprie. În acest scop se va înființa o societate pe acții cu capital de un milion coroane.

După aclamări însuflețite adunarea se încheie cu cele mai frumoase speranțe în viitor.

Congresul a primit mai multe telegramme de felicitare și aderență între cari: dela „Liga negoțului și industriei“ București, „Jurnalul economic social“ București etc.

Cu ocazia congresului comercianților au vizitat muzeul Asociațiunii, iar Sâmbătă seara au luat parte la un animat banquet în restaurantul „Bugl“.

Rep.

Cronica dramatică

Patima roșie, tragi-comedie în 3 acte de Mihail Sorbul. — Casa de lut, dramă în 3 acte de Emile Fabre.

Tânără noastră literatură dramatică n'a în piciorul stâng în Ardeal. Patima roșie e una din acele perle ale genului, care sta cu toată cinstea în repertoriul stăruirii scene apusene.

Tragi-comedia d-lui Mihail Sorbul răsare, ce e drept, o atmosferă ciudată. Și cari se frământă în vârtejul tragediei, în turtura unei pasiuni neobișnute, nu sunt nici dintre cei mai buni dintre cei mai normali.

Sa adus cândva d-lui Mihail Sorbul în că Patima roșie s'ar putea petrece pe suprafața noului sau vechiului lumii, ca prin urmare mediul nu trădează caracterul specific românesc, și — în — că plesa „nu e morală”. Închipuiți-vă dumneavoastră: o studentă care trăiește într-un student bogat, care în ziua din banii acestuia un văr bețiv și vede încă dela sfârșitul primului act, în brațele unui fluture parazit, căutor de dorinți, cu mandolina înzozzolu panglică și cu un singur cântec în gât. În lumina prejudecăților unui anului de a înțelege teatrul, acest început dramatic e desigur imoral.

Atât numai că artei nu-i e dat să fie imorală în expunere, ci poate cel puțin — în intenții. Și nimic nu e mai periculos imoralitate decât sbuciumul isorât în defrică frământare a sufletului și a gândurilor omenești.

Patima roșie. Forța unei acțiuni, care se rostogolește până la capătul capului. Patima roșie e Tofana. Gravitatea în jurul acestei firi, în care jâmbul sângelui e atârnat de dorinți: în Castris, în Crina. Dar nimic „imoral” în această. Castris e un burghez pe care Tofana vinovată pentru Tofana îl depărtează de familia sa, dar care luptă pentru a rezistența alor săi, și e gata să-și sacrifice numele său. Rudi e într-adevăr un bărbat, căruia femeie îi sar de gât dela vedere, dar în sufletul său mijeste simțul dorința a reabilitării. Inuși Șbilit vârlul, al cărui spirit negativ și paradoxal de un pustiu înoadă acțiunea tragediei cu un fel de fatalitate, însuși Șbilit simte nevoia purității morale, în apropierea curățeniei suferinței a Crinei, al cărui spirit bun plutește, în lumina, ca o floare albă, de-aupra acestui element de porniri.

Dar, în lumea aceasta de îmboldiri, care năvălește ca o vijelie „patima” Tofana pentru Rudi. Tofana are și ea nevoie de un Rudi, pentru clădirea fericii sale, și cum și Rudi are nevoie de nevinovăția Crinei, lată tragedia, simplă în deslănțuirea pe care Mihail Sorbul o urmărește cu un simț teatral neobișnuit, într-o acțiune strânsă și coordată.

Ceeace trebuie să se întâmple se întâmplă: „patima roșie” năvălește tot edificiu. Rudi care nu poate renunța la Crina, și jertfa glontelui Tofanei și Tofana se doară. Urmărim sfârșitul dincolo de umbra Crinei: Castris, suflet sănătos, își va lăsa simțirile prînse o clipă în mrejele Tofanei, și Crina va lacrima senină, pe morbidul unei vieți pe care n'a putut-o salva. Că despre Șbilit, genul său pustiu nu va vedea nimic, de vreme ce e numai în ei însuși.

Așa cum e, cu marile sale calități, fante cari cea de căpetenie este ciudatul de-a purtă pe care-l cuprinde, cu oarecari mici defecte de stil, pe cari nu e locul să le revedem aici, Patima roșie rămâne până acum cea mai viguroasă lucrare a celui mai bine cunoscut cu acea însușire care se cheamă „nerv dramatic”, dintre toți tinerii noștri scriitori.

Interpretarea Patimei roșii a fost o revelație, în primul rând pentru rolul Tofanei. D-na Anicuța Cârje Vlădicescu e din plin deosebita marilor temperament sceneice, care nea dat pe Eleonora Duse sau pe Maria Voiculescu. Inteligență ascuțită, pătrunzătoare, care despica sufletul personalității până în cea mai ascunsă cută. Apoi o putere de a impresiona, covârșitoare. Vreme de trei acte e Tofana însăși. Vibreață de o pasiune reală, tremură în inșiși nervii eroinei, trăiește aievea zbuciumul acesteia, și plânge cele mai adevărate lacrimi pe cari le-am văzut picurând vreedată pe convenționala vreedă de scenă. Mărturisesc că am fost uimit de întâmplarea, dramatică și ea, de a fi admirat în modestul teatrul orășnesc din Sibiu cea mai firească Tofană din câte am putut vedea până acum.

D. G. Ciprian are o concepție proprie despre Șbilit. Artist cu multă putere de pătrundere a înțeles că vârlul Tofanei nu e un alcoolic și prezența sa nu se împletește în desfășurarea acțiunii ca un pretext al succeselor de ilaritate. Șbilit al său, — să-mi dea voie să remarc numai un mic exces de exuberanță, — planează într-adevăr ca genul fatalității asupra întregii drame. Redând tot caracterul pitoresc de ratat, subliniind cu ceva cam prea multe vervă filozofia sa obscură și sarcastică, d-l Ciprian n'a uitat că Șbilit nu e bufonul piesei ci Meffisto al ei. Pentru acest înțeles îi suntem recunoscători, cași pentru bogatele sale resurse dramatice.

D-l Atanasescu în Castris a fost plin de simțate morală, simpatic, și cu momente de rară căldură. În puternica scenă dela sfârșitul actului al doilea a impresionat adânc cu jocul său concentrat, de o mare forță emoțională.

D-l Al. Critico e Rudi. Cuceritor și măldios în primul act, vibrant și duios în actual al doilea, — mai ales în scena cu Crina, — și de o profundă sinceritate în actual al treilea.

Crina d-șoarei Toto Ionescu n'are, de-a purtă, nici un cusur. E fieceleonică, timidă și seducătoare. Nimic nu distonează în armonia aceasta de curățenie sufletească, de înțelegere și de o palidă umbră de melancolie. Atâtea nuanțe delicate, pe cari

d-șoara Toto Ionescu a știut să le sculpteze ușor, ca într-o lamă de sief, cu o artă uimitoare pentru o absolută din anul acesta a Conservatorului.

Într'un cuvânt, un spectacol de artă ales, cum arareori am văzut chiar acolo în Capitala, și mai ales, cum arareori am văzut interpretată Patima roșie. Publicul din Ardeal are de ce să mulțumească acestei atențiuni ce i se dă, de către astfel de înțelegători artistice, cari se străduiesc, din bogatele puteri a unor reale talente, pentru a oferi asemenea adevărate sărbători artistice.

Casa de lut a dramaturgului francez Emile Fabre e o piesă realistă, care pare a decurge deadreptul dela Balzac. Lăsând pentru o clipă preocuparea de căpetenie a teatrului modern, care este zugrăvirea în fel de fel de fețe, de către astfel de înțelegători artistice, cari se străduiesc, din bogatele puteri a unor reale talente, pentru a oferi asemenea adevărate sărbători artistice.

Intelesul uman ce s'ar desprinde ar fi acela destul de banal, ca soții divorțați, cu copii din prima căsătorie, să nu se mai căsătorească din nou. Casa de lut are totuși scene puternice, și interpretarea, în frunte cu d-tele Cârje-Vlădicescu, Toto Ionescu, Beatrice Crivețeanu și d-nii G. Ciprian, Aurel Atanasescu și Critico, a ajutat mult la câștigarea unui real succes.

Alex. Al. Hodoș.

Revista presei

Rezistența latinității. — Sub acest titlu, d-l Radu Dragnea scrie în Patria un interesant articol, din care extragem sfârșitul: „Latinitatea este metodic înlăturată și aceea ce nu s'a observat la Paris, ea a fost delaturată cu concursul Franței. Resentimentul Italiei și al României, față de metropola latinismului, nemulțumirea lor recentă, au cauze mai adânci decât nedreptățile teritoriale cari li se fac”.

„Culpabilitatea Franței, nu este de a nu fi apărut drepturile noastre geografice; nu; culpabilitatea Franței este de a nu fi văzut, că sub ochii ei se pregătește predominarea pe continent a rasei anglo-saxone în colaborare cu rassa slavă și în dauna rasei latine. Și acest sentiment pe care l încercăm, este cu totul legitim, pentru că el isvorăște din revolta frățească”.

Franța a ieșit din război istovită și cu o psihologie sdruincinată. Trăind cinci ani cu frica în sân de a nu fi învinsă, soluțiile de perspectivă, cu care s'a caracterizat politica ei în trecut, față de țările latine, au fost înlocuite cu soluțiile imediate. Preocuparea din timpul războiului, de a găsi în fiecare zi câte o soluție, pentru izbutirile pe cari le primea zilnic, și-a alterat și metoda politică, în sensul, că astăzi soluționează marile probleme, tot cu repeticione nerăbdării de a se repara îndată, cu care soluționea rupturile de front. Psihologicele este și acuzabil, este și explicabil. Așa se explică cum nu poate vedea ea, că la Paris, România încercuită de slavi, este tratată nedrept; că Italia este scoasă din concertul marilor puteri, și că toate acestea se petrec în timpul în care Spania nu dă niciun semn de viață nouă”.

„Dar va veni o vreme când Franța se va desmetici, când își va scutura de pe suflet toate rămășițele războiului și când va trebui să înscrie pe steagul ei, în fața luptelor de rassa, care se desamează în viitor: „Rezistența latinității”.

Impotriva corupției. — D. N. Iorga scrie în „Neamul românesc” următoarele într'un articol cu titlul „Tepeș”: „Deci încă odată, atâtea vreme după Eminescu, se invocă fantoma sângeroasă a cruntului Domn, făcător nemilostiv al dreptății și cumplit pedepsitor al hoției, așa încât pe vremea lui negustorii își puteau lăsa marfa în drumul mare fără să cuteze cineva a o atinge. Se invocă pentru a pune capăt unor ticăloși care cu atât mai mult trebuie oprite, cu cât — o spunem pentru străinii cari s'ar putea întâmpla să ne cetească — poporul acesta, cinstit și bun, nu merită să fie confundat cu paraziții cari-l store și-l necinstesc și cu aceia, din masele populare chiar, cari s'au dovedit așa de buni polonezi ai jăfuitorilor neutralității și războiului.”

Și aici cari vreau pe Tepeș, fapta năprasnică a pedepsitorului legendar, se apucă — o, sfântă naivitate! — să bată la ușa unui club pe unde s'au strecurat atâtea dintre cei mai mari escroci, politici și nepolitici și nepolitici, al epocii, pentru a cere ca de acolo să răsară, cu pletele în vânt, cu mustața groasă pe buzele grele, cu ochii focosi sub scufița roșie cu mărgăritare Vlad-Vodă el însuși. Iar, dacă, din lăuntru, un glas mai subțire se sforțază să scoată strigătul eroic al războiului contra corupției de orice fel, doritorii de Tepeș se întorc cu vestea că afacerea e aranjată și se cere numai a se răsturna jețul pe care tronează maiestratea d-lui I. I. Brătianu pentru ca operașepelor să și înceapă, curățind România.

Tepeșul va veni, dar îl va da, nu un club, ci un popor, acest popor român. Numai cât — să i se dea drumul.

Criza ministerială în Cehoslovacia

Praga. — Încă nu s'a reconstituit complet guvernul. Majoritatea dispune de 186 voturi. Minoritatea se compune din democrați naționali și catolici.

Informațiuni

— Regele a lucrat cu d-l Iuliu Maniu, președintele Consiliului dirigent, care i a raportat despre demersurile sale în vederea alcătuirii guvernului național.

— Resortul internelor a pus sub tipar ordinul circular în vederea înscrierii alegătorilor și liberarea certificatelor de alegători. Vom publica în numărul de mâine amănunțele dispozițiilor acestora, luate în vederea apropiatelor alegeri pentru Constituanta.

— Secția organizării corpurilor 6 și 7 de armată din Ardeal, a dat o publicație, după care toate autoritățile civile și militare sunt rugate a binevoi să păstreze monumentele, cimitirile, mormintele celor căzuți în decursul războiului, fără deosebire de naționalitate, cu cuvenita pietate față de acela care și-au vărsat sângele și jertfit vieța în îndeplinirea datorinței lor.

— Printr-o ordonanță a resortului Ocrotirilor sociale se înființează „Casa regnicolă” pentru asigurarea muncitorilor în caz de morb și accident” pentru Transilvania, Bănat și ținuturile ungurene locuite de Români, cu sediul deocamdată în Sibiu.

— Consiliul de cinci întrunit sub președinția d-lui Clemenceau, s'a ocupat din nou cu chestiunea Ungariei. După o constatare mai lungă s'a hotărât să nu se modifice condițiile puse Ungariei și la nevoie să se ordone ocuparea Budapestei și a întregului teritoriu stăpânit astăzi de Bela Kun.

— O delegație de bolșevisti maghiari a sosit cu aeroplanele la Moscova unde i s'a făcut o primire oficială. Lenin în discursul de bunăvenire a declarat că misiunea bolșevicilor maghiari este să răspândească bolșevismul în Europa centrală și în Balcan.

— La 12 Iulie francezii au evacuat complet orașul Arad rămânând numai trupe de legătură în Aradul Nou. Stabilindu-se zona neutrală până la Murăș comandamentul francez s'a stabilit la Lugoj. Sâmbăta oficialitatea română din Atad a oferit un banchet de adio comandamentului francez. Autoritățile românești au luat în primire poșta fără cel mai mic incident. Toți funcționarii au continuat să rămâie la posturile lor.

— În legătură cu informația dată de Biroul presei cu privire la înfruntarea pentru Banat ținută la Sighișoara, ni se scrie de acolo că departe de a lua parte la înfruntare, sașii s'au obținut ostentativ. Așa să fie?

Primitim spre publicare un apel către funcționarii publici români, cari sunt rugați să aleagă din sânul lor, în fiecare resort sau oficiu public, o delegație de trei persoane care să participe la adunarea de constituire a unei asociațiuni.

Înfruntarea aceasta se va ținea Joi, în 17 Iulie, la ora 3 d. a. în localul școlii de cadeți, etajul I, camera 94.

„Monitorul oficial” publică decretul-lege prin care mărfurile de prima și simpla necesitate sunt libere la import. Statul își rezervă importarea și desfăcerea inclusivă a unora din mărfurile de prima necesitate. Mărfurile de lux prevăzute în un tablou sunt prohibite la import în mod absolut.

O telegramă din Sătmar a dlui Barbul comisar de alimentație, ne dă trista știre că în plasa Sătmar a bătut în ziua de 8 Iulie grindina, nimerind total recolta a 30 comune. Pagubele sunt ușor de închipuit.

Se caută pentru comuna Bundorf, plasa Cohalm, județul Târnava-mare, un notar român, care are la dispoziție locuință bună, curte spațioasă cu toate adăsurile trebuincioase unei bune gospodării, grădina mare de legume și pomet Doritorii să se ostenească până în Bundorf să ocupe postul. În comună sunt români și sași. Toate afacerile notariale se conduc în limba română.

Ultima oră

Lupte între polonezi și ukraineni

Nau en. — De câteva zile se dau lupte sângeroase în Galiciia-orientală. Polonezii au înfrânt trupele ukrainene de sub comanda generalului Czekow, silindu-le să evacueze orașele Brody, Tarnopol, Brezany și Stanislaw. Polonezii au încetat orice acțiune împotriva bolșevicilor, aruncând toate trupele asupra Ukrainenilor. (Ag. Dacia).

Tratatul cu Bulgaria

Paris. — Zilele acestea vor fi cheamați la conferința de pace delegații Bulgariiei, cu cari tratativele vor fi de foarte scurtă durată. Tratatul cu Austria urmează a fi semnat în cel mult 14 zile. (Ag. Dacia)

Demobilizarea în Italia

Roma. — Consiliul militar suprem s'a întrunit sub președinția primului ministru Nitti, spre a discuta propunerile făcute de generalismul Diaz, în vederea demobilizării generale a armatei italiene.

— Resortul agriculturii și comerțului ne încunoștințează că dela 10 Iulie prețul chibritelor s'a scumpit după cum urmează. La fabrică: chibritele suedeze 13 fileri, cele rosasalon 21 fileri, la angrosiști 16 și 25 fileri, iar la detaaliști, pentru public cu 20 și 30 fileri.

— Cu data de 15 Iulie trenul de persoane Nr. 5803 A. care pleacă din Sibiu la ora 4 p. m. către Vințul de jos va circula până la Alba-Iulia și anume: sosește seara la 7 50 la Vințul de jos de unde va continua la orele 8 12 sosind la Alba Iulia la orele 8 35 seara.

În direcția contrară va pieca din Alba Iulia la orele 4 09 dim. un tren de persoane care va sosi la Vințul de jos la orele 4 34 dim. continuându-și drumul sub Nr. 5302 ca și până acum la orele 4 40 dim. sosind la Sibiu la orele 8 10 dim.

— În cuvântarea ținută la Clubul conservator-naționalist, dl Tache Ionescu s'a declarat contra monopolului petrolului. Deoarece interesele țării cer ca producția petrolului să fie intensivă, ceea ce nu se poate obține decât printr-o liberă concurență, iar nu prin monopol.

— Biroul reparării din resortul internelor ne încunoștințează că primul tren pentru cei ce vor să se repatrieze pleacă în 18 Iulie. Cu acest tren vor călători tot cei cari s'au înscris până acum. Deoarece trenul va trece pe teritoriul iugoslav, unde e criză de cărbuni, fiecare călator va avea asupra sa 50 coroane, taxă pentru lemne. Itinerarul trenului e pe linia Sibiu-Copșa Teiuș-Seghedin.

— Se aduce la cunoștința publică, că înscrierile pentru anul școlar viitor la liceele de băieți și fete susținute de statul român vor avea loc din 1—15 August.

— Trupele franceze au evacuat Aradul, care a trecut definitiv sub administrația românească. Evacuarea cetății de către trupele franceze a început și ea va fi terminată la 16 Iulie.

— S'a deschis un credit de 15 milioane lei pentru plata personalului și lucrătorilor de pe linile ferate Arad, Cluj și Debreșin.

— Comercianții și industriașii români din Orade și Bihor au ținut o adunare în care s'a constituit Asociația comercianților și industriașilor români din Orade și Bihor. Preșident a fost ales dl dr. Savu Marta, vicepreședinte Ion Mezel, secretari Petru Dejeu și Petru Fodor.

Apoi s'a ales un comitet de 12 membri: Paul Vostinar, Ioan Ardelean, George Bolcaș, Atanasie Toader, Ion D Bogdan, Alesandru Corolui, Ilarie Crișan, Ioan Fătu, Roman Cristea, Iosif Gitea, Petru Panța și Mihail Petrovici. Mai departe s'a hotărât deschiderea unei librării românești în Oradea-Mare și înființarea unei societăți de import și export.

Luarea măsurilor pentru ducerea la îndeplinire a hotărârilor aduse a și început.

— Prin comisia franco-română, a cărei menire e de a procura materiale pentru cale ferată română dela cehoslovaci, în sumă de 8 milioane, a sosit un tren de 34 vagoane. Acest tren cuprindea fer, frontă, cocs și oțel.

Peste zece zile va sosi un al doilea tren cu alte 30 vagoane cu linoleum, asbest, în crusta, aparate telefonice și telegrafice.

Toate aceste materiale sunt destinate pentru repararea vagoanelor și restabilirea liniilor telegrafice și telefonice pe căile ferate.

— Serviciul de organizare al corpurilor 6 și 7 de armată, în înțelegere cu C. D. a dat unui număr de 72 persoane militare și delegați, în frunte cu general Boeriu, permisiunea de participare la trenul special care va pleca din Sibiu la Viena. Sus numiții sunt solicitați, întrucât n'au pașapoarte eliberate, a prezenta până la 19 Iulie la S. O. VI-VII câte o fotografie și o descriere personală corespunzătoare biletelor de liberă circulație. Fără legitimație nu se poate călători.

Când se ridică cenzura în Franța

Paris. — Clemenceau a declarat că în Franța se va suspenda cenzura și starea de asediu odată cu ratificarea tratatului de pace cu Germania de către parlamentele din America și Anglia. (Ag. Dacia).

Iaponia ajută pe Kolosak

Paris. — Japonia urmează tratative asupra ajutoarelor de bani și trupe ce urmează a fi dat guvernului Kolceak. (Ag. Dacia).

Atentat asupra primului ministru german

Berlin. — Un necunoscut a încercat să-l ucidă aseară pe primul ministru Bauer, trăgând mai multe focuri de revolver asupra lui în momentul când părea casa dlui Erzberger din strada Universității, în tovarășia unui ofițer al gardiei. Primul ministru a rămas neatinș, dar căpitanul dela gardă, Fritz Müller, a fost grav rănit în brațul drept și la omăr. Atentatorul dispără fără a putea fi prins de trupele. (Ag. Dacia)

Lichidarea banurilor austro-ungare

Lyon. — Delegația austriacă a adresat iarăși o notă relativ la lichidarea banurilor supușilor austro-germani din țările cari s'au ținut de Austria și Ungaria.

Wilson la New-York

Lyon. — Wilson a sosit Marți la New-York. După ținerea unui discurs a plecat la Washington. La Senat va vorbi pentru Liga Națiunilor.

Parlamentul francez menține cenzura

Paris. — Camera a dat vot de încredere guvernului respingând ridicarea stărei de asediu și cenzurii, amânând după ratificarea definitivă a păcii.

Chestiunea Basarabiei

Paris. — În urma faptului, că A. Ilijași au recunoscut guvernul lui Kolceak, consiliul suprem a ascultat eri pe dl Maklakow ca delegat al Rusiei asupra chestiunii Basarabiei. (Ag. Dacia).

Impotriva colportorilor de știri

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25

1. Vor fi considerați ca infractori: a) acei cari, fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colportia, comenta în orice chip știri, se adeverate, se imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de preburi în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu

Cenzura: V. Hotărân, dir.-rasnonesh

Caut spre a închiria, ori un post de manipulantă, un

418 2-3

Se caută un servitor harnic

418 2-3

pentru cancelarie. A se adresa la Adm. „Renașterea Română”.

418 2-3

Caut spre a închiria, ori un post de manipulantă, un

418 2-3

Restaurant, Berărie, Cafenea

mal mică, în orice oraș ori comună mai mare. Eventual așa merge ca conducătoare la o Casină română cu restaurant, ori cafenea. Sunt văduvă singură, fără familie. Adresa la adm. „Renașterea Română”.

418 2-3

Fabrica de Pile

418 2-3

Eugen Dimitriu

418 2-3

fost Adolf Beier Sport

București, Cal. Piscului 14

418 2-3

Furnizează pile de orice forme și dimensiuni, execuție ireproșabilă

418 2-3

Prima societate română de IMPORT și EXPORT

418 2-3

S. Ittu & Comp.

418 2-3

SIBIU

418 2-3

Se ocupă exclusiv cu importul și exportul a orice fel de produse comerciale, brute, semi-fabricate și fabricate,

418 2-3

Correspondență în limbe română, franceză, italiană, germană, ungară.

418 2-3

Adresa telegrafică: ITTU ȘI COMP., SIBIU.

418 2-3

Prima societate română de IMPORT și EXPORT

418 2-3

S. Ittu & Comp.

418 2-3

SIBIU

418 2-3

Se ocupă exclusiv cu importul și exportul a orice fel de produse comerciale, brute, semi-fabricate și fabricate,

418 2-3

Correspondență în limbe română, franceză, italiană, germană, ungară.

418 2-3

Adresa telegrafică: ITTU ȘI COMP., SIBIU.

418 2-3

Hotelul, Traube, Medias

418 2-3

pentru îndeplinirea curățirii etc. e până în 15 Iulie a. c.

418 2-3

inchis.

418 2-3

De vânzare.

418 2-3

O casă de locuit în Sibiu, constând din 4 odăi, cu grădina mare și grajd betonat etc.

418 2-3

Așemenea una casă de locuit în Ocna Sibiului constând din 4 camere — și anti-sambre — pivniță betonată, curte mare etc. preț cu mobilier pentru 3 camere. — A se adresa

418 2-3

Dressandt & Comp.

418 2-3

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 51, l.

418 2-3

Afaceri comerciale și financiare
și orișice alte comisiuni primește spre tranșare firma românească

512 4-5

„HERMES”

întreprindere de comisiuni ARAD, str. Luther Marton 1

:- Tot acolo se pot afla vinuri de vânzare de podgoria Aradului. :-

Pierderea e mare pentru acei ce nu se abonează, nu citesc sau nu-și publică anunțurile lor în

Argus Marele ziar economic și juridic

588 3-10

Telefon 6/93 București, Strada Sărindar, 14. Telefon 6/93

cel mai vechiu și mai citit ziar zilnic al Comerțului, Industriei și Finanțelor

ZILNIC 100.000 CITITORI

ARGUS publică în fiecare zi:
un Buletin asupra situației politice din țară și străinătate
Bursele de Valori și Mărfuri din România Mare și din toată lumea

Anunțuri: Lei 1'25 Linia, Corp 7. Abonamente: Lei 80 pe i an: 40 Lei 6 luni

YOGHURT B-600 cea mai bună cură pentru boale de stomac, totodată și nutriție esecelentă, se află zilnic în stare proaspătă la

Lăptăria (Milchwirtschaft) Baumann, Wiesengasse 12 în Sibiu.

Reclama e sufletul comerțului.

WEST - OST

Societate pe acții pentru industrie și comerț

Import	Comisiune	Export
Sibiu,	Wien, Freundgasse 14	St. Gallen (Șvețera)
Str. Măcelariilor 49		

Reprezentantul primelor firme din Șvețera. Îndeplinirea tuturor
:- atacerilor comerciale în comisiune pe socoteala proprie. :-

Importațiune
din Șvețera, Franța, Italia și din Austria germană etc.

Specialități de fabricate Șvețerane: Articole tehnice și electrotehnice, brodarie, mătăsa, ață, torturi și țesături, Tricouri, oroloage și mașini.

Oarele de birou dela 8 a. m. până la 1 p. a.
In zilele de sâmbătoare și Duminica închis.

Prima societate română de import și export

S. ITTU & Comp. cu 1 Ianie 1919 își are localul în
str. Șaguna Nr. 8

Dacia-România

Societate Generală de Asigurare în București

Întemeiată în 1871.

Capital de acțiuni	Lei 4.600.000— deplin vărsat
Rezerve	58.784.600—
Daune plătite dela înființarea Societății	282.673.097—
Daune plătite în anul 1918	6.346.929—

Dacia-România este Societatea cea mai veche și mai puternică din țară, trecutul ei, însemnatele sale capitaluri de 1,478.809.327— Lei ce i-a fost încredințat și persoanele care o conduc, dau asiguraților cele mai depline garanții pentru asigurări cât de mari în ramurile: **Incendiu, grădiniță, transporturi, viață, accidente, furturi prin spargere** în condițiunile cele mai avantajoase pentru asigurați.

Societatea „Dacia-România” care și-a început activitatea în Basarabia și Bucovina, va lucra în curând și în Transilvania și Banat sedinți: **București strada Wilson Nr. 3.**

ANUNȚURI

pentru ziarul din București și Cernăuți precum și pentru toate zările interne și externe primește pe lângă prețuri originale

„HERMES”, întrep. de anunțuri și reclame

SIBIU, Kleine Erde Nr. 23.

In atențiunea comercianților de mașini, economilor, posesori de pământ și administratorilor de moșie.

A sosit 24 vagoane cu mașini agronomice, între cari și pluguri de fer, grăpi, tăietoare de napi, mașini pentru despoiatul porumbului, mașini pentru tăierea nutrețului în diferite construcțiuni și dimensiuni, și se vor vinde cu prețuri convenabile

A se adresa la

HANS SCHIEB, fabricant de mașini

SIBIU, Strada Sării Nr. 37.

Băile Govora, Valcea, Oltenia, Vilele Iliașilor Alex. Georgescu

vis-à-vis de Vila Militară, renovate, având tot confortul, bucătărie etc., situate în cea mai frumoasă poziție a stațiunii, inconjurate de un parc de brazi, oferă pentru întreg sezonul vizitatorilor camere aparte sau apartamente. Vizitatorii, cari nu gătesc în casă găsesc în tot timpul sezonului, restaurante bine amenajate cu prețul de 20, 30 Lei pe zi, masă și dejun. — Calea ferată merge până la Băile Govora

Subsemnatul caut

un candidat de avocat și un scriitor cu practică bună pe lângă cele mai favorabile condițiuni.

Dr. Daniil Vasu, avocat, Făgăraș

METALE

Cositor, zinc, plumb, arama, arama galbină, precum și tot soiul de astfel de sortimente, cumpăr atât în stare nouă sau veche cu preț mare

ADOLF DENGJEL, ag. și com. comisional

Sibiu, Strada Oenii, Nr. 4.

O PROPRIETATE

de circa 3000 m în Sibiu lângă tren, cu 2 locuințe, grajd și șopru, potrivită pentru întreprindere **fabrilă și deposit etc.** se vinde cu preț convenabil. A se adresa la **M. HAGER** între oarele 11—12 a. m. Strada Poplăcii Nr. 21.

Cumpără și vinde

automobile, pneumatic și envelepe cu toate accesoriile

Societatea industrială de automobile Konschel & Kunte, Piața mare 19.

Caut

o fetiță română

dela 15 ani în sus din casă bună la un băiat de 1 1/2 an cu toată întreținerea; eventual numai peste zi dela 7 a. m. până 8 ore seara

Căp. A. GEORGESCU, Wintergasse Nr. 36.

In lucrătoria mea giuvaerică să află pentru scopuri tehnice de dinți

plăcj de aur și lot de aur

în cantitate îndestulitoare. 899 4-5

Leitner, Sibiu, Piața Mare Nr. 7.

Vin bun, ieftin

în butoaie dela 100—400 litre pentru birtași dela sate se află de vânzare în Sibiu. Informațiuni dă **Petru Moga,** str. Poplăcii 1 și dl **Kroner,** str. Gării 9.

CREDITUL MINIER

Societate anonimă română pentru

Desvoltarea Industriei Miniere București

anunță pe unii acționar și persoanele interesate că fiind legal constituită și-a început activitatea.

Birourile se află instalate în palatul societății Agricola, strada Marconi 3, (vis-à-vis de Poșta Centrală) Telefon 13,9

Se caută

o locuință

constătătoare din 2 camere și culină, de preferit în Centrul orașului, spre imediată închiriere.

Intermeditarii vor fi bine remunerați.

Hans Schieb, Strada sării 37.

CHIPIURI OFITEREȘTI

și gafoane pentru gornști. Chipiuri cu prețuri reduse.

Mare depozit de cocnacuri și licoruri fine

se capătă la firma

IOAN GRUIA, Sibiu, Strada Cismădiei 7.

Tăiatul de lemne prin firez cu motor, lucrare promptă

Institute, școli și oficiuri etc. pre lângă favor. Deslușiri dă gratis.

Konschel & Kunte A.I.G., Piața mare 19, Biroul Central Sibiu.

Aquisiteur

pentru inserate se caută pe lângă proviziune mare. A se adresa Administrației **Renășterea Română** în Sibiu

Croitoria Ludovic Ferenca

strada Cismădiei Nr. 12

execută comande de haine pentru civili și uniforme militare, dispunând de un bogat asortiment de ștofe.

Prețurile curente de pe piață.

Cu cele mai mari prețuri

cumpără aur, argint și bijuterii

Max Springer, Sibiu, str. Cismădiei 20.

In comuna Soimș, plasa Mariaradna (județul Arad) sunt

50-60 familii de albine

în lăzi Dzizson, provăzute cu ramuri, de vândut. Vanzătorul are 110 familii și din cauza bătrânețelor nu-i în stare a le manipula. Tot acolo sunt

150 kilograma miere

de vândut. Adresa **Iacob Lunich,** Soimș, poșta Mariaradna.

Citiți și cereți pretutindeni

„RENAȘTEREA ROMÂNĂ”

ziar național poporan independent